

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (HST) = 40 kan. dolarů
Cena 1,88 + 0,12 (HST) = 2,00 dolary.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
647/728-0654
Praha: 222-261-811
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 6.

(496.)

Vol. 22.

satellite **1-416**

Thursday,

March 22,

2012

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
satellite1-416.com — zpravy.org — zpravy.ca — spravvy.ca

232,8°C

Není to zas tak vysoká teplota a číslo zřejmě nikomu nic neříká. I v češtině se kniha Ray Bradburyho, kterou přeložili Jarmila Emmerová a Josef Škvorecký jmenuje *451 stupňů Fahrenheita*.

Přiznám se, že vždy mě fascinovala tato stupnice, která se jmenuje po německém fyziku Danielovi Gabrielu Fahrenheitu (1686-1736) a která vznikla v roce 1724. Kdysi mi Paul Wilson, když jsem se nelichotivě zmínil o severoamerickém měrném systému, zatímco ve světě se používá SI (System International), rozhořčeně vysvětlil: „Co je to metr? Co si pod tím můžeš představit? Nic. Zatímco yard je jeden krok. Co je to centimetr? Co si pod tím můžeš představit? Nic. Zatímco palec odpovídá lidskému palci...“ A podobně je tomu i s Fahrenheitem. Dlouho jsem žil v představě, že nula stupňů byla dlouhodobě nejnižší teplota a 100 stupňů dlouhodobě nejvyšší - rekordní teplota. Jenže ono to nebylo tak jednoduché. Německý fyzik Fahrenheit určil 0°F smícháním chloridu amonného, vody a ledu a jako horní hranice měla být teplota lidského těla 98°F. Každopádně to nebylo tak jednoduché, ani příliš vědecké, natož přesné. Pamatuji se však, že převést teplotu z Fahrenheita na Celsia je poměrně jednoduché: od teploty udané ve Fahrenheitově stupnici se odečte 32, násobí se to pěti a dělí devíti.

Jak vysvětloval Eman Habásko mladší v *Mužích v offsidu* svému otci Emanu Habáskovi staršímu, když ten se podívoval, jak přihlouplá mají anglické kluby jména, že jiný kraj, jiný mrav. Zrovna tak je to s Fahrenheitem a Celsiem. Tuhle jsem šel po ulici a vidím auto s ontarijskou značkou BLBY 661. V Čechách nebo na Slovensku by asi nikdo s takovou značkou nejezdil, zde v Kanadě je takových jezdců nejméně 661. Takže opět jiný kraj jiný mrav.

Proč se tedy i v Čechách, kde Fahrenheitu stupnici nepoužívají, vžil pro knihu Ray Bradburyho název *451 stupňů Fahrenheita*, zůstává otázkou. Málokdo tedy ví, že se papír vznítí při teplotě 233°C. Symbol hořící knihy nám spíše připomíná postavu Matěje Antonína Koniáše z 18. století, jak nám to vyobrazil Alois Jirásek v *Temnu* než velitele Beattyho z románu amerického spisovatele.

Knihy jsou, jak u Jirásky, tak u Bradburyho něco, kvůli čemu se podstupuje oběť, persekuce, někdy i život. Tištěné slovo mělo váhu. V knihách byla moudrost, historická zkušenost. Z první cesty na Západ do Anglie v roce 1968, jsem si vezl plný batoh knih. Jel jsem stopem a když jsem slézal v Doveru z nákladáku, batoh mě stáhl dolů z kabiny a mírně jsem se zranil. Na štěstí mně po převozu do Francie v Calais zastavili nějací Češi, omluvili se, že mě nemohou vzít, protože jsou plní, ale jestli by mi mohli pomoci. Řekl jsem, že mám plný ruksak knih. Vzali je s sebou. Mezitím byl 21. srpen 1968 a na knihy jsem zapomněl, byl mezi nimi i *Rampouch* od Andreje Siňavského. Někdy na podzim, když jsem nebyl doma se u nás zastavilo auto a neznámí lidé mi přivezli knihy. Nevím, jak se jmenovali, nemohl jsem jim nikdy poděkovat.

Knihy jsem vezl svým známým do Jugoslávie na dovolenou a když jsme se loučili, tak nařídil můj kamarád své ženě, že nesmí mýt nádobí a pak mezi špinavé hrnce v třicetistupňovém horku (tedy kolem 90°F) zabalil cenný kontraband pěkně do igelitu, aby se to neumastilo. I kdyby celník otevřel kufr auta, šel z toho takový smrad, že by ho okamžitě zavřel.

A najednou jsme v době, kdy o knihy není zájem. Lidé nabízejí knihy po rodičích zadarmo, ale nikdo je nechce. Nejprve knihy nahradily časopisy, pak noviny, nyní noviny nahrazuje internet.

Můžeme pozorovat, jak na hokeji, v kině, v divadle, o přestávce koncertů lidé mačkají svoje blackberry a ipady. Viděl jsem, jak na fotbale novináři sledovali na počítači jiný zápas, než který se právě odehrával. Nervózně skákali z jednoho webu na druhý.

Denně vidíme desítky neštěstí, stovky zranění, nespočet branek a druhý den znovu. Pořád dokola. Studenti na univerzitách musí prostudovat stovky publikací, ale přečíst si knížku nemají čas. Při tom jsme stále přesvědčováni, že je to skvělé, ale že musíme držet krok. I na poslední schůzi torontské odbočky se objevil návrh, že problém je v tom, že nepracujeme se sociálními médii.

Možná je to pravda, ale spíše je problém v tom, že nemáme co nabídnout. Druhý problém je v tom, že hovoříme řečí, které už mladí lidé nerozumí. Program Sdružení neoslovuje. Požadavky Sdružení jsou z roku 1990. Výjimkou je snad jen požadavek o změně občanství. Ale i zde se probudilo Sdružení poněkud pozdě a zákon o občanství je v platnosti již téměř dvacet let.

Podíváme-li se na to, co je hlavním problémem studentů v ČR a v Kanadě, tak je to velice podobné. Není to jen zavádění školního, ale je to stále větší omezování akademických svobod. Přeměna vysokých škol na akciové společnosti. Nemožnost uplatnit se po studiu v oboru. Někdy je to promyšlený odpor jako v Montrealu nebo v Praze. Jindy je to výbuch přetopeného kotle jako tento víkend v ontarijském Londonu.

Knihy dnes není zapotřebí pálit jako je to v románech Ray Bradburyho či Aloise Jirásky. Pomalu zmizí z povědomí lidí. Není ani takovou tragédií, že se nebudou tisknout v současné formě a že budou třeba v elektronických čtečkách. Problém je spíše v obsahu. Mladí lidé žijí ve virtuálním světě a ten je zcela odlišný od reálného světa kolem nich a odvykli tomu, že by ještě něco, ať již je to výtvarné umění či literatura, mohlo jejich život reflektovat.

Aleš Březina

***

Děkovný pugét pro Elišku Wagnerovou

Před odchodem Elišky Wagnerové z Ústavního soudu vyjádřili (nezávisle na sobě) dva brilantní právníci vzdělání na Západě jistou obavu, abychom to s oslavami nepřepískali. Zvláštní starost. Mám spíše obavu, že to nedopískneme. Přes remcání, které zaznívalo v poslední době i v tomto sloupku, přece odchází největší osobnost „druhého“ Ústavního soudu. (Tomáš Němeček LN). Advokát L. Müller, který nám zasílá pravidelně informace o mnoha procesech se zasloužil o dva nálezy: *I nehmotná újma při nezákonném věznění je plně odškodnitelná. (I. ÚS 85/04, případ jehovistického odpírače vojny Choděry) a Svoboda svědomí - „hluboce pocíťovaná povinnost jednat tady a teď - je hodna ochrany (Pl. ÚS 42/02)*. Od té doby Nejvyšší soud ČR vyhověl 168 dalším stížnostem pro porušení zákona v obdobných kauzách,

Opačného názoru je premiér Nečas, který 12. března 2012, na Elišku Wagnerovou nebyvale ostře zaútočil a zpochybnil její nezávislost a den, kdy Wagnerová končí jako soudkyně ÚS, považuje za „svátek české demokracie“.

Nečase rozčílilo prohlášení, v němž Wagnerová charakterizovala vládní reformy jako „šílené a asociální“. Podle Nečase je takové politické prohlášení od ústavního soudce v rozporu s nezávislostí soudu a je „skvrnou“ na jeho pověsti.

„Pokud to mám říct otevřeně, tak jsou šílené, asociální, a já nechci žít ve státě, který se chová jako asociál,“ odpověděla Wagnerová v deníku *Právo* na otázku, jaký je její osobní názor na vládní reformní zákony, jejichž projednávání u ÚS už se nebude účastnit. Soudkyně končí ve funkci 21. března.

K ostrému vyjádření Petra Nečase na adresu Elišky Wagnerové se odstupující ústavní soudkyně nechce vyjadřovat. Výroky premiéra podle Wagnerové nejsou věčné a proto s nimi nechce polemizovat.

Jeho kritiku soudkyně razantně odmítá. Z úřadu příští týden odchází, končí jí mandát.

„Podívejte se, já končím. Byla to slova občana, který ví, že už o ničem rozhodovat nebude,“ vysvětluje Wagnerová,

proč otevřeně kritizovala vládní reformy. A odmítá i výtku, že s vyjádřením nepočkala až po odchodu z funkce.

Už o ničem nebudu rozhodovat, tvrdí soudkyně „Byla jsem na ně dotázaná teď. Věděla jsem, že rozhodovat o těch návrzích už nebudu a garantuji vám, že už mi to nemůže přijít na stůl ani omylem,“ říká soudkyně s tím, že na svých výrocích by nic neměnila.

„Obvykle si stojím za slovy, která vypustím,“ dodává.

Svým názorem Wagnerová souzní s opoziční ČSSD, která dala podnět k Ústavnímu soudu, který se bude některými z takzvaných reformních zákonů Nečasovy vlády zabývat.

Sociální demokracie označuje vládní reformy za asociální a tvrdí, že některé jejich části jsou i v rozporu s ústavou.

Nezbývá než poděkovat Elišce Wagnerové, která žila před návratem do ČR nějakou dobu v Kanadě, za všechna moudrá rozhodnutí i za odvahu postavit se mocným a jít proti proudu.

abe

***